

SAMENVATTING

Rob Bregman

Het eerste artikel is zoals altijd weer van de hand van Ben Wijffelaars, die het deze keer heeft over het Canarische eiland La Palma. Daar kwam kort geleden de vulkaan Cumbre Vieja, door de plaatselijke bevolking 'la bestia' (het beest) genoemd, tot uitbarsten. Bij succulentenliefhebbers is La Palma natuurlijk vooral bekend om zijn prachtige flora, waaronder vele succulente soorten aeoniums, crassula's, euphorbia's, en vele andere.

De serie over de 'Verkade' plaatjesboeken uit de jaren '30 door Theo Heijnsdijk wordt voortgezet met *Fenestraria rhopalophylla*, een zgn. 'vensterplantje' met witte bloemen uit de Aizoaceae, de middagbloemenfamilie. Het is een kleinblijvende soort met ultra-succulente blaadjes die alleen met hun top boven de grond uitsteken en die daar met behulp van een transparante cellaag (vandaar de naam 'vensterkruid') licht kunnen opvangen. Deze plant werd gevonden in 1903 door de Duitse verzamelaar Leonhard Schultze in het zuidwesten van Namibië, Zuid Afrika. In 1907 beschreef hij hem als *Mesembryanthemum rhopalophyllum*. In 1925 werd het geslacht *Mesembryanthemum* (nu met een y) door de Britse botanicus Nicolas E. Brown opgesplitst in verschillende nieuwe geslachten op grond van verschillen in de vruchtmorfologie. *M. rhopalophyllum* werd hierbij in het nieuw geslacht *Fenestraria* geplaatst. Twee jaar later beschreef Brown een nieuwe *Fenestraria*-soort met gele bloemen, *F. aurantiaca*. Omdat beide soorten alleen in de bloemkleur verschillen, worden ze tegenwoordig als ondersoorten beschouwd. De vruchten van deze planten zijn hydrochastisch, d.w.z. ze openen als het regent, zodat regendruppels de zaden uit de komvormig geopende vrucht kunnen spetteren. De cultuur is niet al te moeilijk, al moet men oppassen met watergeven 'op het verkeerde moment'.

Bertus Spee is toe aan nr. 118 van zijn serie 'Voor het voetlicht'. Deze keer behandelt hij *Melocactus borhidii* (= *M. harlowii* subsp. *borhidii*), *Gymnocalycium spegazzinii* en *Echeveria setosa* var. *minor* door middel van een foto en een korte beschrijving.

Wolter Hoeve vroeg zich tijdens zijn vele reizen naar de cactusgebieden van Mexico vaak af hoe cactussen het klaarspelen om te overleven in een vijandige omgeving waar grote gevaren als droogte en herbivoren op de loer liggen. Hij beschrijft aan de hand van 3 voorbeelden (*Strombocactus disciformis*, *Escobaria abdita* en *Mammillaria saboae*) welke aanpassingen deze planten hebben ontwikkeld om te overleven. Bij voorbeeld: spreiding van de vruchtrijping over een langere periode, terugtrekking van het plantenlichaam in de bodem om vraat te voorkomen, stoffijne zaden die makkelijk door de wind weggeblazen worden of juist zwaardere zaden met enig drijfvermogen die in spleten gespoeld worden en daar een gunstig kiemingsmilieu vinden, e.d. In Wolters woorden: een echte 'smartcactus'.

Henk Ruinaard houdt al sinds 2003 bij welke soort van zijn grote *Echinocereus*-verzameling het eerst bloeit. In zijn top tien van vorig jaar was dat *E. davisii* (9 april), en dit jaar was de hybride *E. coccineus* x *E. davisii* de winnaar (16 april). De bloeitijd hangt in de natuur (naast genetische verschillen) sterk af van de dag- en nachttemperaturen. Bij soorten met een groot verspreidingsgebied, zoals *E. engelmannii*, bloeien zuidelijke populaties (bv. in Sonora, Mexico) eerder dan de noordelijke (Utah, USA).

Louis Van de Meutter schrijft over *Edithcolea grandis*, een soort uit de groep van de aasbloemen (familie Apocynaceae) met gedraaide, liggende stammetjes en 8-12 cm brede gele, bruin gevlekte bloemen. De Britse plantenverzamelaar Edith Cole (1859-1940) ontdekte deze soort in 1895 in Somalië. In 1963 werd door het echtpaar Bayliss een verwante soort

gevonden met ongespiraliseerde stengels en kortere bloemen met bredere corollalobben (bloembladen). Deze plant werd in 1963 beschreven als *E. grandis* var. *baylissiana*. De cultuur van deze planten is specialistenwerk; beneden de 10 °C (soms 15°C) ontstaat gemakkelijk de zgn. zwartrot. Wortelrot is ook te voorkomen door enten op *Stapelia gigantea*.

Peter Knippels ging 'terug naar de basis'. In zijn geval betekent dat het kweken van succulenten thuis op de vensterbank. Op een zonnige plek had hij daar succes met een aantal vetplanten en ook met *Welwitschia mirabilis*. Cactussen zijn minder geschikt voor de vensterbank. Een steeds terugkerend probleem vormen de sciara-vliegjes, waarvan de larven vooral zaailingen te grazen nemen. Gele kleefplaatjes kunnen dit probleem enigszins verhelpen.

De tweede bijdrage van Wolter ten Hoeve betreft zijn gebruikelijk overzicht van de belangrijkste artikelen in andere tijdschriften over succulente planten.

Zoals in elk decemбернаummer hebben we ook nu weer de namen van alle auteurs, artikelen en foto's alfabetisch gerangschikt.

De achterpagina is weer de plek waar Tom Twijnstra zijn ei kwijt kan. Deze keer schrijft hij dat hij nog steeds niet tevreden is over zijn cactusgrond, zoals speciale cactusaarde, lava, kleikorrels, e.d. Daarom heeft hij in zijn auto een emmer met een schepje liggen om van een verse molshoop, een berg scherp zand of steenslag een emmertje mee te nemen.

r.bregman@icloud.com